

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
"БОЛГАР ШӘҺӘРЕ" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ
СОВЕТЫ**

КАРАР

№ 25-6

«13» март 2023 ел

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы "Болгар шәһәре" муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге уставы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы нигезендә

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәне расларга.

2. Үз көчләрән югалткан дип танырга:

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында 2006 елның 13 мартындагы 5-17 номерлы нигезләмәне раслау турында » карары.

3. Әлеге карарны Спас муниципаль районының рәсми сайтында [http:// www.spasskiy.tatarstan.ru](http://www.spasskiy.tatarstan.ru), хокукый мәгълүматның рәсми сайтында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшерүне Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Болгар шәһәр Башкарма комитетына йөкләргә.

"Болгар шәһәре" муниципаль берәмлеге башлыгы Ф. В. Мөхәммәтов

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының 2023 елның 13 мартындагы 25-6 номерлы карарына кушымта

**Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы "Болгар шәһәре"
муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында
нигезләмә**

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутатның үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрен билгели.

1 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге депутаты статусының хокукый нигезе.

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарغا, Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставына, әлеге Нигезләмәгә ярашлы рәвештә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра.

2 статья. Депутатның вәкаләтләре чоры.

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очрактан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре чоры «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре түбәндәге очракта вакытыннан алда туктатыла:
1) үлем;

- 2) үз теләге белән отставкалар;
 - 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;
 - 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
 - 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
 - 6) Россия Федерациясенән даими яшәү урынына чыгу;
 - 7) чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил дәүләтенең гражданлыгы (гражданлыгы) булу яисә Чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булу хокукына ия булган Россия Федерациясе халыкара килешүендә катнашучы чит ил гражданлыгы яисә чит ил гражданы Россия Федерациясе гражданының чит ил гражданыны яисә чит ил гражданыны, Россия Федерациясенең халыкара килешүе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса;
 - 8) сайлаучылар тарафыннан кире чакыру;
 - 9) Жирле үзидарәнең тиешле органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
 - 10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алмаштырган альтернатив гражданлык хезмәтенә жибәрү;
 - 11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;
 - 12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнарда каралган башка очрактарда.
2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча, ә бу нигез муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы сессияләре арасында барлыкка килгән очракта, мондый нигез барлыкка килгән көннән соң оч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.
3. Татарстан Республикасы Башлыгы (Раиса) депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн-Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советына әлеге гариза кәргән көн.

4 статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе.

1. Депутатның таныклыгы бар, ул Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документ, шулай ук үз вәкаләтләре срогы дәвамында файдалана торган күкрәк билгесе булып тора.
2. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмә, аларның тасвирламасы Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы

«Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары.

1. Депутат депутатлык эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә алып бара, депутатлык эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән бергә алып бара, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән очраклардан тыш.

6 статья. Депутат эшчәнлеге формалары.

1. Депутатның эшчәнлек формалары булып:

а) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы карарларына Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы карарлары проектларын кертү;

г) депутат сорауы кертү;

д) депутат мөрәжәгатә юнәлеше;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазифаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) гражданнарның хокукларын бозуны кичекмәстән туктату буенча чаралар күрүне таләп итеп, тиешле вазифаи затларга мөрәжәгать;

з) сайлаучылар белән эшләү;

и) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы уставында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында депутатның катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында шәхсән үзе катнаша.

2. Депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышларын уздыру вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр

итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы Регламенты нигезендә барлык кирәкле материалларны ала.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышында катнашу мөмкинлеге булмаганда, депутат алдан ук бу хакта Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы башлыгына хәбәр итә.

3. Депутат түбәндәгеләргә хокуклы:

1) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге советына комиссиядә сайланырга һәм сайланырга;

2) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советында карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советында төзелүче органнар һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнгән) вазыйфаи затлар кандидатуралары мәсьәләләре буенча фикер әйтергә;

4) хокук ижәт инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының хокукый актлары проектларын кертергә;

5) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының карарлар проектларына һәм башка актларына көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге буенча хисап яисә контроль советы карамагындагы теләсә кайсы орган яисә вазыйфаи зат мәгълүматын чираттан тыш тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы "Болгар шәһәре" муниципаль берәмлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия булган гражданның мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәреңне нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;

10) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышларының беркетмәләре эчтәлеге белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә депутатның катнашуы.

1. Депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша, ул шуларның эгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат ул эгъза булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләргә тикшерүдә һәм киңәшмә тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә депутатның катнашуы.

1. Депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы һәм аның комиссияләренә аларның компетенциясе чикләрендә күрсәтмәләрен үтәргә тиеш.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы яисә аның комиссияләре йөкләмәсе буенча депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы карарларының муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан оештыру-хокукый формаларына һәм милек формаларына бәйсез рәвештә жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары, оешмалар тарафыннан үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Бу йөкләмәне үтәү нәтижеләре турында депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советына яки аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 статья. Депутатлар соравы.

1. Депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының төзелә яки сайлана торган башка органнары житәкчеләренә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә депутат соравы белән мөрәжәгать итәргә хокуклы, аларның компетенциясенә кергән мәсьәләләр буенча.

2. Депутат соравы-Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы карары буенча депутат соравы дип таныла торган депутат мөрәжәгате. Депутат соравы турындагы тәкъдим депутат яки депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Спас

муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә итәлән ителә.

3. Жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, депутат сораваы жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа язма рәвештә жавапны алганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча яки Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы билгеләгән башка срокка бирергә тиеш. Жавап орган житәкчесе, вазифаи зат, депутат сораваы жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яки аның бурычларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Сорау инициаторы сорауда куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында гарызнамә инициаторы алдан ук, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яисә учреждение житәкчесен Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан депутатның гарызнамәсе буенча кабул ителгән карарны үтәү турында язма жавап сорагына тапшырырга хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәжәгәте

1. Депутат мөрәжәгәте булып депутатның дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә оешмаларга һәм муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә үз компетенцияләренә керә торган мәсьәләләр буенча мәгълүматын һәм аның депутат эшчәнлегенә бәйле белешмәләренә алу максатларында язма рәвештә мөрәжәгәте санала.

2. Депутат мөрәжәгәте депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затларының, оештыру-хокукый рәвешенә һәм ижтимагый берләшмәләргә депутат мөрәжәгәтләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап сораулар мөрәжәгатендә куелган мәсьәләләр асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфаи зат йә шуңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгәтләрен карый, гражданны кабул итә, тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм

ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга бер тапкырдан да сирәгрәк сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегенә турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча чаралар күрә:

алардан килгән тәкъдимнәргә, шикәятләргә карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләргә дәрәжә хәл итүгә ярдәм итә;

гражданның кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, йорт территорияләрендә үткәрелә, исемлекләре һәм бирү тәртибе Болгар шәһәр башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән.

Депутатның гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йорешләре һәм пикетлар турындагы Россия Федерациясә законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатларның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы.

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы депутаты уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерү өчен төзелә торган депутат фракциясә яисә төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегенә тәртибе Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәте.

1. Депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итә торган тулы хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы депутатның сайлау округындагы эше турында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге советындагы язмасын тыңларга, аның белән Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфай затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында депутатка мәгълүмат бирәләр, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы турында, депутатның тәнкыйть искәрмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында депутатны өйрәнүгә, муниципаль берәмлекләргә вәкиллеке органнары эше практикасын, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итә.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затлары тарафыннан Никольск авыл жирлегә территориясендә чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан аның закон белән саклана торган яшерен эшчәнлегә белән бәйле булмаган мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 статья. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;

3) даими рәвештә, айга кимендә бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итәргә;

4) гражданның, оешмаларның, аларның оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләренң, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен вакытында карап чыгарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында турыдан-туры очрашуларда елына бер тапкырдан да сирәгрәк хисап бирергә;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле чикләүләргә үтәргә;

7) "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәү;

9) дәүләт һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган гражданның шәхси тормышына, намусына һәм дәрәжәсенә кагылышлы мәгълүматларны ачмаска;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң киләсе елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук гамәлдәге закон нигезендә хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирергә тиеш.

2. Депутат федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә чикләүләр.

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы депутат түбәндәгеләргә хокуклы түгел:

1) шәхсэн яисә ышанычлы затлар аша эшкуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнергә;

2) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәгә очрактан тыш:

а) сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешма, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтендә катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайлап куелган органы, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, ширкәтнең съездында (конференциясендә) яки гомуми жыелышында катнашудан тыш күчемсез милек хужалары) Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәиснең) алдан хәбәр итүеннән тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советы Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләренң башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә күрсәтү;

г) муниципаль берәмлек муниципаль берәмлекне гамәлгә куючы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешма идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрен муниципаль берәмлек исеменнән гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәгә акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә түләүсез нигездә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очрактар;

3) укытучы, фәнни һәм башка ижтимагый эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган чит ил оешмалары һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләр башкаручы депутат гражданлык

административ яки жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очрактарыннан тыш) сыйфатында катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм мораль нормаларын төгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны сакларга;

2) башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйлә рәвештә мөнәсәбәтләргә керүче граждандарга карата ихтирамсызлык һәм ихтирам күрсәтмәскә;

3) депутат эшчәнлегенә бәйлә булмаган максатларда депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйлә рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләренә, әгәр бу белешмәләр дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итсәләр, фаш итмәскә һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсән яисә якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләренә хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм граждандар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын файдаланмаска;

5) депутатлык бурычларын объектив үтәүдә шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, белдерүләрдән, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы ситуацияләрдән качарга;

7) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы билгеләгән чыгышларны сакларга.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы йөкләмәсе буенча депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы йөкләмәсе буенча депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге уставында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Болгар шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының муниципаль норматив хокукый актларында билгеләнә.

2. Депутат хокукларын гарантияләү, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алганда, тентүдә, сорау алуда, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр башкарганда, шулай ук депутатларга, алар биләгән торак һәм (яки)

хезмэт бинасына, аларның багажына, шәхси һәм хезмэт транспорт чараларына, хат алышуларга карата оператив-эзләү чараларын үткәргәндә, алар кулланган элемтә чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция, аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре срогы узгач, жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан ачыктан-ачык хурлауларга, яла ягуга яисә федераль законда каралган башка хокук бозуларга жибәрелгән очрақларга кагылмый.